Technische vragen voor de Commissie Zorg, Welzijn en Samenleving van woensdag 28 oktober 2026 agendapunt 7.

Vragen van : D66
Aan wethouder : F.G.J. Voorink
Over : Voortgang bibliotheek

1. *Wat zijn de risico's als de stichting failliet gaat? Kunt u dit uitsplitsen naar risico's voor de gebruiker, de ondernemers in de Gooische Brink, de gemeente en de andere belanghebbenden?*

2. *Welke contractvorm geldt met de aannemer, en is er al zicht op claims, boeteclausules of verhaalsmogelijkheden?*

3. *De adviseurs zijn bedoeld om inhoudelijke expertise op o.a. financiën en omgevingsmanagement toe te voegen. Wat gebeurt er als een advies niet wordt opgevolgd?*

4. *Daarnaast wordt zowel bij de subsidie als de lening de voorwaarde gesteld dat de bibliotheek volledig openheid biedt en samenwerkt met de gemeente en de twee adviseurs. Welke andere voorwaarden zijn gesteld en hoe kunnen deze worden afgedwongen?*

5. *Had de gemeente vanaf het begin het bouwheerschap kunnen invullen in plaats van de bibliotheek en wat zouden de gevolgen zijn als de gemeente dit nu overneemt?*

Antwoord -penvoerder is Norine Terpstra +31356291659

Beantwoording:

1. *Wat zijn de risico's als de stichting failliet gaat? Kunt u dit uitsplitsen naar risico's voor de gebruiker, de ondernemers in de Gooische Brink, de gemeente en de andere belanghebbenden?*
   Antwoord:
   De risico's verschillen per belanghebbende:
   - Bibliotheek: Een faillissement is op dit moment nog niet aan de orde, maar mocht dit scenario zich later voordoen dan heeft dit – los van de maatschappelijke effecten – consequenties voor onder meer het personeel, leveranciers die vorderingen open hebben staan bij de bibliotheek, huidige en toekomstige huurders en de leden. Specifiek voor de bouw van de nieuwe bibliotheek heeft het consequenties voor de overeenkomst met de aannemer en contractanten van de aannemer, en de lening bij de bank. Eventueel kan er,

afhankelijk van wettelijke voorwaarden, sprake zijn van hoofdelijke aansprakelijkheid van de Raad van Toezicht.

- Ondernemers in de Gooische Brink: voor de ondernemers en de eigenaar van een groot deel van de passage (Brinkler Mall B.V.) betekent dit langere leegstand van het in aanbouw zijnde pand, onduidelijkheid over een hernieuwde invulling en de termijn hiervan en minder economische impact op het centrum als de bibliotheekfunctie met bijbehorende bezoekers wegvalt. Het is lastig om precies te bepalen wat directe en indirecte effecten voor omliggende ondernemers zijn, en het is aannemelijk dat deze per ondernemer verschillen.
- Gemeente: de gemeente staat borg voor de lening bij de bank. Op het moment dat de bibliotheek door een faillissement niet langer aan haar verplichtingen kan voldoen, gaan de verplichtingen van de leningovereenkomst met de bank over naar de gemeente en treden de borgstellingsvoorwaarden in werking. Eén van deze voorwaarden is het recht van eerste koop door de gemeente, waar wij in dit scenario zeer waarschijnlijk gebruik van zullen maken. Dit heeft echter verschillende nadelen, zie het antwoord op vraag 5.
  Het Rijk heeft een wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob) aangekondigd. Gemeenten krijgen hierin een wettelijke zorgplicht voor bibliotheken, wat betekent dat de gemeente minstens één volwaardige bibliotheekvoorziening in stand moet houden. De wet wordt naar verwachting per 1 juli 2027 van kracht. Wanneer de huidige bibliotheek failliet gaat, zal de gemeente dit met een nieuwe/hernieuwde bibliotheekorganisatie moeten opbouwen. Hiervoor heeft de gemeente maximaal drie jaar de tijd na inwerkingtreding van de wet.
  Ook stopt de uitvoering van bijvoorbeeld de Bibliotheek op School, BoekStart en het Informatiepunt Digitale Overheid, waarvoor de bibliotheek subsidie van de gemeente/het Rijk ontvangt.
- Andere belanghebbenden: inwoners kunnen (tijdelijk) niet in hun eigen gemeente gebruik maken van de dienstverlening van de bibliotheek. Ook raken verscheidene andere Hilversumse organisaties hun toekomstige huisvesting kwijt, zoals Hilversum Marketing en Globe.

2. *Welke contractvorm geldt met de aannemer, en is er al zicht op claims, boeteclausules of verhaalsmogelijkheden?*
   Antwoord:
   Het contract is tussen de bibliotheek en de aannemer, en niet gedeeld met de gemeente. Wel is ons bekend dat er vanwege de bouwvertraging over en weer sprake is van mogelijke claims. Om de bouw niet te stagneren worden deze na opening juridisch uitgewerkt tussen de twee partijen.

3. *De adviseurs zijn bedoeld om inhoudelijke expertise op o.a. financiën en omgevingsmanagement toe te voegen. Wat gebeurt er als een advies niet wordt opgevolgd?*
   Antwoord:
   De adviseurs rapporteren aan het college, en zij adviseren de directie en Raad van Toezicht van de bibliotheek en ondersteunen hen in het maken van keuzes. Juridisch gezien zijn hun adviezen niet afdwingbaar. Het college beschouwt ze als zwaarwegend, en zal de adviezen als zodanig wegen in de bestuurlijke overleggen met de bibliotheek. Ook wordt de samenwerking met de adviseurs, volledige zakelijke en inhoudelijk openheid vanuit de bibliotheek richting de adviseurs door de gemeente voorwaardelijk voor de bibliotheek. We verwachten hierin volledige medewerking.

4. *Daarnaast wordt zowel bij de subsidie als de lening de voorwaarde gesteld dat de bibliotheek volledig openheid biedt en samenwerkt met de gemeente en de twee adviseurs. Welke andere voorwaarden zijn gesteld en hoe kunnen deze worden afgedwongen?*
   Antwoord:
   Zowel de subsidiebeschikking als de leningovereenkomst bevatten diverse voorwaarden over de bestemming en het gebruik. Voor het volledige overzicht verwijzen wij u naar bijlage 2 ‘Concept-beschikking verlening subsidieaanvraag bibliotheek’ en bijlage 3 ‘Concept leningsovereenkomst bibliotheek december 2026’ bij het raadsvoorstel.
   Met het ondertekenen van de leningovereenkomst gaat de bibliotheek akkoord met de hierin opgenomen voorwaarden. In het geval van de subsidie kan het niet nakomen van de bepalingen leiden tot een lagere vaststelling.

5. *Had de gemeente vanaf het begin het bouwheerschap kunnen invullen in plaats van de bibliotheek en wat zouden de gevolgen zijn als de gemeente dit nu overneemt?*
   Antwoord:
   Ja, bij de planvorming had destijds gekozen kunnen worden voor aankoop van de nieuwe locatie door de gemeente, waardoor de gemeente verantwoordelijk zou zijn voor de verbouwing. Destijds is echter gekozen voor aankoop en bouwheerschap door de bibliotheek.
   Overname en bouw zou een intensieve transitiefase betekenen en ons in een oneigenlijke rol plaatsen. De grootste nadelen zijn dat het ontvlechten van diverse juridische en financiële aspecten tijd, geld, en aanzienlijke ambtelijke capaciteit kost. Ook kan de gemeente de door de bibliotheek aanbestede contracten niet zomaar overnemen; dit betekent verdere vertraging van het bouwproces en daarmee hogere kosten.